

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Jarosław Matras

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Agnieszka Niewiadomska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie **M. F.** skazanego z art. 258 § 1 k.k., art. 56 ust 3 w zb.
z art. 59 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z
art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 58 ust. 1 ustawy z
dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 10 kwietnia 2025 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 19 marca 2024 r., sygn. akt II AKa 109/23,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach
z dnia 20 lutego 2023 r., sygn. akt II K 52/22,

- 1. na mocy art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do skazanego M. F., a na podstawie art. 435 k.p.k. również wobec skazanego M. P. i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku;**
- 2. oddala kasację obrońcy M. F. jako oczywiście bezzasadną.**

Jarosław Matras Piotr Mirek Barbara Skoczowska

[PŁ]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Suwałkach wyrokiem z dnia 20 lutego 2023 r., sygn. akt II K 52/22, uznał oskarżonego M. F. za winnego szczegółowo opisanych w wyroku przestępstw:

- z art. 258 § 1 k.k., za które wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I);

- z art. 56 ust. 3 w zw. z art. 59 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które wymierzył mu karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych po 50 złotych każda (pkt II);

- z art. 58 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, za które wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt IV);

- z art. 62 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, za które wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (pkt V).

Orzeczone kary Sąd I instancji na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył, wymierzając M. F. karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności (pkt VI).

Tym samym wyrokiem Sąd Okręgowy w Suwałkach uznał oskarżonego M. P. za winnego szczegółowo opisanych w wyroku przestępstw:

- z art. 258 § 1 k.k., za które wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt VIII);

- z art. 59 ust. 1 w zw. z art. 58 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które wymierzył mu karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 20 złotych każda (pkt IX).

Orzeczone kary Sąd I instancji na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył, wymierzając M. P. karę łączną roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności (pkt XI).

Po rozpoznaniu apelacji prokuratora oraz obrońców oskarżonych Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 19 marca 2024 r., sygn. akt II AKa 109/23, zmienił wyrok Sądu I instancji w zaskarżonej części w ten sposób, że podstawę skazania i wymiaru kary przypisanego oskarżonemu M. P. w pkt IX czynu uzupełnił o art. 65 § 1 k.k., utrzymując w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego M. F., zarzucając szczegółowo opisane w kasacji naruszenie art. 79 § 1 pkt 2 lub § 2 k.p.k., oraz wnosząc o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego oraz Sądu I instancji i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku dostrzegając wystąpienie w sprawie przesłanki z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na udział w składzie orzekającym w Sądzie Apelacyjnym w Białymstoku sędziego X. Y.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarżący w kasacji podniósł zarzut dotyczący naruszenia przez Sąd odwoławczy prawa procesowego. Kasację należało uznać za oczywiście bezzasadną. W tym zakresie Sąd Najwyższy nie sporządził uzasadnienia pisemnego ze względu na treść art. 535 § 3 k.p.k. (rozpoznanie kasacji na rozprawie).

Niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia Sąd Najwyższy był jednak zobowiązany z urzędu do weryfikacji, czy w sprawie nie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (art. 536 k.p.k.).

W przedmiotowej sprawie nienależyta obsada Sądu odwoławczego wynikała z zasiadania w jego składzie sędziego X. Y.

Zgodnie z uchwałą składu połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi m.in.

wówczas, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Nieprawidłowość obsady sądu z udziałem osób powołanych na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa od 2018 r. wynika z faktu, że od tego czasu organ ten przestał spełniać cechy organu konstytucyjnego, o którym mowa w art. 187 ust. 1 Konstytucji RP. Spowodowało to uchylenie domniemania spełnienia kryterium minimum niezawisłości i bezstronności przez osoby powołane przez Prezydenta RP z rekomendacji takiej Krajowej Rady Sądownictwa na stanowisko sędziego. Taki pogląd znalazł swoje odzwierciedlenie także w szeregu rozstrzygnięć organów międzynarodowych, w tym w wyrokach ETPCz: z dnia 22 lipca 2021 r., w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19), z dnia 8 listopada 2021 r., Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce (skargi nr 49868/19 i 57511/19), z dnia 3 lutego 2022 r., Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce (skarga nr 1469/20), z dnia 15 marca 2022 r. (Wielka Izba), Grzęda przeciwko Polsce (skarga 43572/18).

Dla porządku należy jedynie dodać, że dla zachowania mocy obowiązującej wskazanej wyżej uchwały składu połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. nie ma jakiegokolwiek znaczenia prawnego rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61, ani też inne rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego oraz zmiany ustawy o Sądzie Najwyższym mające na celu wyłącznie zablokowanie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w zakresie dokonanych przez te organy międzynarodowe interpretacji wiążących Polskę norm traktatowych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2023 r., III KZ 36/23).

Nienależyta obsada sądu z udziałem SSA X. Y. była już przedmiotem rozstrzygnięć Sądu Najwyższego zawartych w wyrokach: z dnia 5 czerwca 2024 r., sygn. akt IV KK 579/23 oraz z dnia 25 lutego 2025 r., sygn. akt IV KK 470/24. Stanowisko tam zawarte Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie w całości podziela. Biorąc pod uwagę fakt, że w powyższych orzeczeniach Sąd Najwyższy szeroko opisał okoliczności faktyczne świadczące o tym, że *in concreto* sąd z udziałem SSA X. Y. nie spełnia wymogu minimum bezstronności i niezawisłości, w tym miejscu należy ograniczyć się jedynie do syntetycznego wskazania tych okoliczności na podstawie materiałów zebranych w sprawie IV KK 468/23 i dokonanych na ich podstawie szczegółowych ustaleń w sprawach o sygn. IV KK 579/23 i IV KK 470/24. Zauważyć należy, że w sprawie o sygn. IV KK 468/23 kasacja obrońcy została oddalona, jednakże do tego orzeczenia zostało sporządzone zdanie odrębne, w którym szeroko omówiono drogę zawodową sędziego.

W odniesieniu do sędziego X. Y. ustalono w szczególności, że:

- postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] 2001 r. powołano go do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w [...];
- postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] 2008 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w [...];
- w okresie od sierpnia 2008 r. do stycznia 2010 r. był delegowany do pełnienia czynności głównego specjalisty w Departamencie Wykonywania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości, w którym od dnia 15 marca 2009 r. powierzono mu na czas nieokreślony obowiązki wizytatora;
- od dnia 16 lipca 2013 r. pełnił funkcję Kierownika Sekcji Penitencjarnej i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w [...];
- Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] P. N. – późniejszy sędzia Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego (objął funkcję Prezesa SA w dniu 20 marca 2017 r. będąc wcześniej w okresie od 14 grudnia 2015 r. do dnia 19 marca 2017 r. Dyrektorem Departamentu Sądów, Organizacji i Analiz Wymiaru Sprawiedliwości Ministerstwa Sprawiedliwości) powołał sędziego X. Y. w dniu 5 grudnia 2017 r. do pełnienia funkcji wizytatora ds. karnych w Sądzie Okręgowym w [...] na okres czterech lat;

- w 2018 r. sędzia X. Y. zgłosił swoją kandydaturę w postępowaniu związanym z ogłoszeniem przez Prezydenta RP (M.P. z 2018 r., poz. [...]) dwunastu wolnych stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej (nie został przedstawiony przez Krajową Radę Sądownictwa Prezydentowi RP);

- w dniu [...] 2018 r., z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości Podsekretarz Stanu Ł. P. powierzył mu obowiązki sędziego sądu dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] na okres sześciu lat;

- w 2019 r. Prezes Sądu Okręgowego w [...] J. S. powierzył sędziemu X. Y. funkcję Zastępcy Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w [...] na okres do dnia 10 lutego 2022 r.;

- w 2019 r. zgłosił swoją kandydaturę na jedno wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w [...] ogłoszone w M.P. z 2019 r., poz. [...] (nie został przedstawiony przez Krajową Radę Sądownictwa Prezydentowi RP);

- od dnia 1 czerwca 2021 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] delegował sędziego X. Y. do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Apelacyjnym w [...] na okres jednego roku;

- sędzia X. Y. zgłosił swoją kandydaturę na jedno wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej ogłoszone w M.P. z 2021 r., poz. [...] (nie został przedstawiony przez Krajową Radę Sądownictwa Prezydentowi RP);

- w dniu 8 listopada 2021 r. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości K. F. wyraziła pozytywną opinię w sprawie powołania Pana X. Y. do pełnienia funkcji wizytatora ds. karnych w Sądzie Okręgowym w [...], a w dniu 24 sierpnia 2022 r. delegowała tego sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Apelacyjnym w [...] na okres od dnia 1 września 2022 r. do dnia 28 lutego 2023 r.;

- w 2022 r. sędzia X. Y. zgłosił swoją kandydaturę na jedno wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w [...] ogłoszone w M.P. z 2022 r., poz. [...]. W postępowaniu konkursowym sędzia X. Y. nie miał kontrkandydata;

- Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą Nr [...] przedstawiła Prezydentowi RP wniosek o powołanie X. Y. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w [...]. Postanowieniem z dnia [...] 2023 r. Prezydent RP powołał X. Y. do pełnienia urzędu na tym stanowisku.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Najwyższego przedstawionym w sprawie o sygn. IV KK 579/23, zgodnie z którym przebieg kariery zawodowej sędziego X. Y. jednoznacznie wskazuje, że znalazł się on od 2017 r. w gronie tych sędziów, których ówczesna władza, zwłaszcza wykonawcza, obdarzała zaufaniem większym niż innych, którzy legitymowali się podobnymi osiągnięciami zawodowymi i stażem orzeczniczym. Wprawdzie trzykrotnie w latach 2018, 2020 i 2022 nieskutecznie ubiegał się o powołanie na wyższe stanowisko sędziowskie: dwukrotnie do Sądu Najwyższego oraz raz do Sądu Apelacyjnego w [...], jednak w każdym z tych konkursów, zwłaszcza do Sądu Najwyższego, jego kontrkandydatami były osoby, których związki z rządzącą w tym czasie opcją polityczną były wprost oczywiste.

Kluczową kwestią w przypadku tego sędziego było nie tylko znaczące przyspieszenie kariery powiązane z uzyskaniem licznych stanowisk i funkcji, ale przede wszystkim, co *in extenso* wykazał już w poprzednich orzeczeniach dotyczących tego sędziego Sąd Najwyższy:

„afirmowanie przez sędziego X. Y. tych zmian (wprowadzanych przez ówczesne kierownictwo resortu wymiaru sprawiedliwości – uwaga SN) nazywanych «reformami» znalazło swój wyraz również w sukcesywnie podejmowanych przez niego staraniach o awans zawodowy, pomimo tego, że wiązało się to z koniecznością poddania swojej osoby weryfikacji przez niespełniający wymogów konstytucyjnych i konwencyjnych organ określający się jako Krajowa Rada Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą o KRS z 2017 r. Jest to tym bardziej jaskrawe, że sędzia X. Y. legitymował się długim stażem sędziowskim, musiał więc zdawać sobie sprawę ze szkodliwości dla porządku prawnego w Polsce działań tego organu, zwłaszcza zgłaszając swoją kandydaturę w konkursach zakończonych uchwałami tej Rady w latach 2020, 2021 oraz 2022 i przyjmując ostatecznie nominację na urząd sędziego sądu Apelacyjnego w [...], a więc czyniąc to nie tylko po licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego kwestionujących konstytucyjne uprawnienia KRS w kształcie od roku 2018, lecz także równie licznych orzeczeniach organów międzynarodowych, w których dokonując wykładni przepisów unijnych i konwencyjnych jednoznacznie uznano, że organ ten

(KRS – uwaga SN) nie spełnia zadań stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów, a także po uchwale Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Apelacji [...] (w dniu 25 października 2019 r.), w której organ samorządu sędziowskiego uznał za konieczne wstrzymanie z się z opiniowaniem kandydatów na wyższe stanowiska sędziowskie” (zob. wyrok SN z dnia 5 czerwca 2024 r., sygn. akt IV KK 579/23).

Dodać należy, że sędzia X. Y. przyjmował określone funkcje od osób w ścisły sposób powiązanych z ówczesnym Ministrem Sprawiedliwości, a jednocześnie biorących czynny udział w procesie destrukcji polskiego wymiaru sprawiedliwości (Prezesa Sądu Okręgowego w [...] J. S., Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] i późniejszego sędziego Izby Dyscyplinarnej P. N., Ł. P. oraz K. F.

Za szczególnie naganne należy zaś uznać to, że sędzia X. Y. zdecydował się na kandydowanie do Izby Dyscyplinarnej, która już w tym czasie, w powszechnej opinii środowisk prawniczych, w tym sędziowskich, oceniana była jako sprzeczny z Konstytucją RP sąd o charakterze specjalnym, mający realizować – poprzez postępowania dyscyplinarne – politykę władzy wykonawczej wobec sądów i sędziów, co potwierdziła późniejsza praktyka orzecznicza tego organy, a co ostatecznie znalazło swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie tak legalnych Izb Sądu Najwyższego, jak i organów międzynarodowych, powoływanych już wyżej w tym uzasadnieniu.

Podsumowując, sędzia X. Y. nie tylko zaakceptował działania władzy ustawodawczej i wykonawczej mającej na celu instrumentalne wykorzystanie władzy sądowniczej, „wydrażenie” instytucji państwa prawnego z ich ustrojowych funkcji, chaos prawny oraz podporządkowanie sądownictwa interesom politycznym, ale również swoimi działaniami afirmował uzależnienie sądów od władzy wykonawczej. Dla oceny minimum bezstronności sądu z udziałem sędziego X. Y. szczególnego znaczenia nabiera legitymizowanie przez niego działalności Izby Dyscyplinarnej.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności Sąd Najwyższy orzekający w sprawie, za wyjątkiem sędziego, który złożył zdanie odrębne, podziela stanowisko zaprezentowane w przywołanych wyrokach, w których uznano sąd z udziałem SSA X. Y. za nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Ze względu na treść art. 435 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. wyrok Sądu odwoławczego należało uchylić i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania także w odniesieniu do oskarżonego M. P.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

Jarosław Matras Piotr Mirek Barbara Skoczowska

[PŁ]

Uzasadnienie zdania odrębnego SSN Piotra Mirka złożonego do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2025 r., IV KK 432/24

Nie zgadzam się z wydanym wyrokiem w zakresie uznania przez Sąd Najwyższy, iż zaskarżone kasacją orzeczenie, ze względu na udział w składzie Sądu odwoławczego sędziego X. Y., powołanego na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Białymstoku postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] 2023 r., na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, zostało wydane z uchybieniem stanowiącym bezwzględną przyczynę odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Zaznaczam, że nie kwestionuję związania Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie wykładnią dokonaną w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA-I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7), zgodnie z którą „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii

Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”. W moim przekonaniu w realiach rozpoznawanej sprawy brak jest jednak tego rodzaju okoliczności, które dawałyby podstawę do przyjęcia, że sędzia X. Y. nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i sąd z jego udziałem był sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., czego zresztą strona skarżąca nie podnosiła.

W tym zakresie odwołuję się do stanowiska przedstawionego w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2024 r., IV KK 468/23, które sporządziłem w trybie § 108 ust. 2 regulaminu Sądu Najwyższego. Wymienionym postanowieniem Sąd Najwyższy oddalił kasację, w której podniesiono uchybienie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. związane z udziałem w wydaniu zaskarżonego wyroku sędziów powołanych na ten urząd na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r., w tym sędziego X. Y. Przedstawiona w uzasadnieniu tego postanowienia argumentacja Sądu Najwyższego pozostaje także aktualna na gruncie niniejszej sprawy.

Wskazano w nim, że patrząc na sytuację wymienionego sędziego przez pryzmat wskazań zawartych w cytowanej wcześniej uchwale połączonych Izb Sądu Najwyższego oraz wypracowanych na jej kanwie w orzecznictwie Sądu Najwyższego kryteriów, stanowiących łącznie rodzaj testu umożliwiającego ocenę, czy w konkretnym przypadku wadliwość procesu powoływania prowadzi do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (wzięcie pod uwagę tego czy powołanie nastąpiło po raz pierwszy na urząd sędziego, czy też wiązało się z objęciem kolejnego urzędu sędziego w sądzie wyższego rzędu przez osobę, która posiadała już status sędziego w rozumieniu konstytucyjnym, czy powołany sędzia miałaby orzekać w kwestiach istotnych z punktu widzenia władzy wykonawczej, czy bezpośrednio przed powołaniem na urząd był zaangażowany w jednostkach podległych organom władzy wykonawczej, czy dawał uprzednio wyrazu swoim jednoznacznym sympatiom politycznym i prezentował poparcie dla działań dotyczących wymiaru sprawiedliwości, które godzą w jego niezależność, czy w kwestii jego zgłoszenia członkowie Rady głosowali *in pleno*, bez szczególnego

uzasadnienia, wbrew opinii zespołu Rady, czy uzyskał wskazanie Rady na urząd sędziego przy braku opinii organów samorządu sędziowskiego, lub po uzyskaniu opinii wyraźnie wskazującej brak poparcia kandydatury, jakie było tempo i skala awansowania w strukturze wymiaru sprawiedliwości, czy istotne przyspieszenie kariery zawodowej pozostawało w dostrzegalnej zbieżności czasowej z aktywnym wspieraniem bądź włączeniem się w przeprowadzanie reform sądownictwa wdrażanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, mimo świadomości ich kwestionowania w orzecznictwie europejskim, czy wiązało się z przyjmowaniem kolejnych funkcji i awansów uzależnionych od dyskrejonalnej decyzji przedstawicieli władzy wykonawczej), stwierdzić trzeba, że nie ujawniły się okoliczności pozwalające uznać, że w stosunku do sędziego X. Y. wynik takiego testu okazał się negatywny.

W uzasadnieniu tego stwierdzenia podano: „Analizując dane obrazujące drogę zawodową sędziego X. Y., w tym przebieg służby na stanowisku sędziego – począwszy od mianowania asesorem sądowym ([...] 1998 r.), poprzez powołanie na stanowisko sędziego sądu rejonowego ([...] 2001 r.) i na stanowisko sędziego sądu okręgowego ([...] 2008 r.), orzekanie w Sądzie Apelacyjnym w [...] w ramach delegacji Prezesa Sądu Apelacyjnego (od 1 czerwca 2021 r. do 31 maja 2022 r.) oraz Ministra Sprawiedliwości (1 września 2022 r. do 28 lutego 2023 r.), a także pełnienie licznych funkcji w administracji sądowej, na przestrzeni całego okresu służby sędziowskiej (Kierownik Sekcji Wykonawczej i Czynności Sądu w Ramach Postępowania Przygotowawczego w Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w [...], Przewodniczący Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w [...], główny specjalista, a także wizytator w Departamencie Wykonania Orzeczeń i Probacji w Ministerstwie Sprawiedliwości w latach 2008 – 2010, Kierownik Sekcji Penitencjarnej i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w [...], wizytator ds. karnych Sądu Okręgowego w [...] od dnia 5 grudnia 2017 r., Zastępca Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w [...] – od dnia 11 lutego 2019 r., stwierdzić trzeba, iż nie wskazują one na istnienie okoliczności, które w ocenie niezależnego i obiektywnego obserwatora mogłyby wzbudzać uzasadnione przeświadczenie, że sędzia zawdzięcza swoją aktualną pozycję zawodową i powołanie na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego związkowi z władzą wykonawczą w stopniu który przesądza o braku jego bezstronności i niezawisłości.

W oparciu o ujawnione w toku postępowania okoliczności trudno byłoby zresztą formułować tezę, że okresie istotnym z punktu widzenia zarzutu kasacji, kariera zawodowa sędziego nabrała znacznego przyspieszenia.

Bez znaczenia dla wyniku przeprowadzonego testu pozostaje powierzenie sędziemu X. Y. w dniu [...] 2018 r. obowiązków sędziego sądu dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...], których przyjęcia nie mógł odmówić.

To samo dotyczy wcześniejszego zgłoszenia przez sędziego swojej kandydatury na stanowiska: sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej, sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej, sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w [...]. W tym względzie należy podkreślić, że sam fakt kilkakrotnego ubiegania się o awans zawodowy w procedurze z udziałem niekonstytucyjnie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa nie może być uznany za przesądzający o tym, iż sąd, w którym zasiadał sędzia X. Y., był nienależycie obsadzony. Bez prowadzenia szczególnych badań trzeba stwierdzić rzecz notoryjną, że w bardzo licznym gronie sędziów sądów powszechnych orzekających obecnie w Polsce i powołanych w wadliwej procedurze, dość liczne grono stanowią ci, którzy uzyskali awans zawodowy dopiero w kolejnej procedurze, zatem ich kandydatury były rozpatrywane przez wadliwą Krajową Radę Sądownictwa kilkakrotnie. Z uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego wydanej w sprawie BSA-I-4110-1/20 nie sposób wywodzić, że orzeczenia wydane z ich udziałem są automatycznie dotknięte uchybieniem o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej. To właśnie wskazanie we wspomnianej uchwale Sądu Najwyższego na zaistnienie dodatkowych okoliczności niż sam fakt powołania sędziego w wadliwej procedurze jako konieczną przesłankę stwierdzenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej miało zapobiec automatycznemu uchylaniu tysięcy orzeczeń wydawanych przez sędziów powołanych przy udziale upolitycznionej Krajowej Rady Sądownictwa. W tej sprawie można wręcz argumentować, że fakt trzykrotnego bezskutecznego starania się o awans przed upolitycznioną Krajową Radą Sądownictwa świadczy o braku powiązań sędziego X. Y. z przedstawicielami ówczesnej władzy wykonawczej czy ustawodawczej.

Trzeba także podkreślić, że przy badaniu, czy w sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w rozumieniu określonym we wspomnianej uchwale trzech połączonych Izb, nie jest rolą Sądu Najwyższego

ocenianie słuszności wyborów życiowych sędziego czy jego postawy moralnej. Sąd Najwyższy ma oceniać tylko zapewnienie stronie (w tej sprawie – oskarżonemu) prawa do sądu niezależnego, bezstronnego i ustanowionego ustawą. Sąd Najwyższy takiego kwalifikowanego naruszenia tego prawa w tej sprawie nie stwierdził. Zauważyć trzeba, że z dokumentacji obrazującej przebieg procesów nominacyjnych, w których sędzia X. Y. występował, nie wynika nic co mogłoby negatywnie rzutować na postrzeganie Sądu utworzonego z jego udziałem, jako organu dającego stronie rękojmię rozpoznania jej sprawy w sposób niezawisły i bezstronny. Wręcz przeciwnie, jak wynika z protokołu posiedzenia zespołu członków KRS w dniu [...] 2018 r. (k. 151 – 186 akt SN), ubiegając się o podołanie na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej, w swoim wystąpieniu, wyraził pogląd, że sędzia nie powinien odpowiadać dyscyplinarnie za treść orzeczenia.

Uzupełniając dotychczasową argumentację trzeba także stwierdzić, że Sąd Najwyższy, badając w postępowaniu kasacyjnym kwestię wystąpienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z powodów wskazanych w cytowanej na wstępie uchwale składu połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., nie jest uprawniony do rozstrzygania o tym czy sędzia, którego dotyczy zarzut, był pod względem merytorycznego przygotowania odpowiednim – „dobrym” kandydatem do pełnienia urzędu, o który się ubiegał.

Bez znaczenia jest zatem również i to, że wizytator ds. karnych, sporządzająca ocenę kwalifikacji sędziego X. Y. w związku ze zgłoszeniem jego kandydatury na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w [...], ogłoszone w Monitorze Polskim z 2019 r., poz. [...], zwróciła uwagę na pojawiające się uchybienia i błędy w pracy kandydata, a w konsekwencji uznała, że powinien zdobyć odpowiednie umiejętności i doświadczenie w orzekaniu w postępowaniu odwoławczym w sprawach apelacyjnych, ale kontynuując praktykę orzeczniczą w Sądzie Okręgowym w [...]. Niemniej jednak zauważyć trzeba, że po upływie 2 lat od sporządzenia tej oceny, sędzia wizytator opiniujący kandydaturę sędziego X. Y. na potrzeby postępowania nominacyjnego zwieńczonego uzyskaniem powołania do pełnienia urzędu sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie apelacyjnym w [...], ocenił ją pozytywnie, stwierdzając, że posiada on odpowiednie kwalifikacje i zasługuje na powołanie go na to stanowisko”.

Z uwagi na charakter czynów zarzucanych oskarżonemu, sprawa M. F. nie jest tego rodzaju sprawą, aby orzekanie w niej można byłoby uznać za rozstrzyganie w kwestiach istotnych z punktu widzenia interesu władzy wykonawczej i ustawodawczej, w ujęciu przedstawionym w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r.

Z tych względów złożenie niniejszego zdania odrębnego uznałem za konieczne.

[PŁ]

[r.g.]